

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет

МАГІСТЕРСЬКІ СТУДІЇ

Випуск XVII (2)

Альманах

Херсон – 2017

УДК 378.4
ББК 74.580.4

Магістерські студії. Альманах. Вип. 17 (2). – Херсон. ХДУ, 2017 – 243 с.

Рекомендовано до друку вченою радою ХДУ (протокол № 11 від 27.03.2017 р.)

Редакційна колегія: *Тюхтенко Н.А.*, канд. екон. наук, професор кафедри, проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи (голов. ред.); *Юркова Т.Ф.*, канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту (відп. секр.); *Левченко М.Г.*, канд. пед. наук, професор кафедри, заслужений працівник культури України, декан факультету культури і мистецтв; *Пилипенко І.О.*, д-р геогр. наук, доцент, декан факультету біології, географії і екології; *Мохненко А.С.*, д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства; *Песчаненко В.С.*, д-р фіз-мат наук, професор кафедри інформатики, програмної інженерії та економічної кібернетики; *Голяка С.К.*, канд. біол. наук, доцент кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту; *Кузовова Н.М.*, канд. іст. наук, доцент кафедри історії України та методики викладання; *Лось О.М.*, канд. псих. наук, доцент кафедри математично-природничих дисциплін та логопедії; *Полещук С.В.*, канд. біол. наук, доцент кафедри корекційної освіти; *Храпко Т.А.*, канд. пед. наук, доцент кафедри технологічної освіти та побутового обслуговування; *Суворова Т.М.*, канд. філ. наук, викладач кафедри англійської мови та методики її викладання; *Гавловська А.О.*, старший викладач кафедри галузевого права; *Омельчук Ю.О.*, викладач кафедри мовознавства.

Автори опублікованих праць несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, посилань, економіко-статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

УДК 378.4
ББК 74.580.4

© ХДУ, 2017
© Редакційно-видавничий
відділ ХДУ, 2017

Адреса: Херсонський державний університет,
вул. 40 років Жовтня, 27, (Університетська, 27), м. Херсон, Україна, 73000

7. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2014 рік / за ред. Квіташвілі О.; МОЗ України, ДУ «УІСД МОЗ України». – К., 2015. – 460 с.

Рекомендує до друку науковий керівник доцент **О. П. Запорожець**

УДК 159.91

Костикіна О.С.

УЧАСТЬ СИСТЕМИ КРОВІ В АДАПТАЦІЇ ДО СТРЕСОВИХ ЧИННИКІВ

Проведено дослідження лейкоформули у дітей молодшого шкільного віку, що перебували під впливом фізичного навантаження. Виявлено, що в організмі дітей, які відвідували спортивні секції, відбуваються процеси адаптації. Зміни у відносному вмісті лімфоцитів у лейкоцитарній формулі за цього типу активації перебували в межах верхньої межі норми.

Ключові слова: система крові, адаптація, лейкоцитарна формула.

The was research the content of white blood cells in children of primary school age who were under the influence of physical activity. Found that in children who attended the sports section, the processes of adaptation. Changes in the relative content of lymphocytes in the leukocyte formula for this type of activation were within the upper limit of normal.

Keywords: blood system, adaptation, wbc.

Система крові є однією з головних гомеостатичних структур організму, функція якої полягає у швидкому реагуванні на дію екстремальних факторів, виконує значну роль у процесі розвитку короткострокової та довготривалої адаптації. Різноманітні стресорні фактори викликають зміни у периферійних відділах системи крові, які обумовлені попередніми перетвореннями у центральному ланцюзі – кістковому мозку. Таким чином, кістковий мозок, разом з іншими органами і системами організму, реагує на вплив стресу (в тому числі емоційно-больовому) та забезпечує стійкість організму.

Компенсаторні процеси є різновидом адаптаційних реакцій, що виражається в компенсації порушених функцій організму за рахунок роботи непошкоджених систем, які реалізуються на різних рівнях організації організму [2].

На сьогоднішній день відомо, що учні шкіл постійно перебувають під тиском соціально-психологічних стресорів, які обумовлюють вплив на компенсаторні системи організму, спричиняючи зниження гомеостатичного резерву. Окрім цього, багато дітей відвідують спортивні секції, де здійснюється навантаження на гомеостатичні системи організму. Таким чином, мета нашого дослідження полягала у вивченні реакції системи крові молодших школярів, які відвідують спортивні секції, її участь у компенсаторно-приспосувальних реакціях організму.

Лейкограма це показник, який дозволяє оцінити функціональні резерви організму в цілому. Після порівняння результатів дослідження лейкограми молодших школярів, які не відвідують спортивні секції (контрольна група) та їх однолітками, що займаються спортивною діяльністю (основна група) було виявлено певні її особливості в останніх.

Для більш повної характеристики лейкограми дітей досліджуваних груп було проаналізовано розподіл показників індексу зрушення лейкоцитів за М. Яблучинським. Зокрема медіана індексу після першого дослідження в основній групі складала 2,4 од. (з мінімальним показником – 0,7 од. і максимальним – 10,1 од.), у контрольній – 1,0 од. (з мінімальним показником – 0,8 од. та максимальним – 1,2 од.). Після другого дослідження медіана індексу в основній групі складала 1,8 од. (з мінімальним значенням – 0,9 од. і

максимальним – 3,0 од.), у контрольній – 0,96 од. (з мінімальним – 0,8 од. і максимальним – 1,1 од.).

Отже, ми встановили, що у дітей, які відвідують спортивні секції є достовірно зниженим відносний вміст паличкоядерних нейтрофілів, лімфоцитів і моноцитів на тлі підвищеного рівня сегментоядерних нейтрофілів, еозинофілів і базофілів. Підвищення кількості гранулоцитів можна пояснити за рахунок збільшення періоду їх елімінації внаслідок дії глюкокортикоїдів, що свідчить про віддалений вплив стрес-факторів та розвиток адаптаційних процесів [1].

Зниження вмісту лімфоцитів у циркулюючому пулі пов'язане з їх міграцією у тканини внаслідок дії підвищених концентрацій адреналіну та глюкокортикоїдів. Відомо також, що внаслідок надмірного впливу цих гормонів відбувається гальмування дозрівання моноцитів у кістковому мозку, що виявляється у зниженні їх кількості у крові [3].

На зниження активності кісткового мозку вказує низький рівень паличкоядерних нейтрофілів, що також можна пояснити супресорною дією глюкокортикоїдів. Підвищена кількість базофілів у крові постає маркером латентної стресової ситуації. Ще одним несприятливим показником є зниження рівня лімфоцитів, які виконують імунокомпетентну функцію, забезпечуючи реалізацію специфічного імунітету.

Отримані нами результати вказують на перебіг процесів адаптації дітей експериментальної групи, про що свідчать підвищення рівня лімфоцитів і моноцитів та зниження рівня гранулоцитів (нейтрофілів і еозинофілів). Зокрема за Гаркаві, Квакіною та Кузьменко, схожі реакції спостерігаються в умовах “спокійної активації”. Зміни у процентному вмісті лімфоцитів у лейкоцитарній формулі за цього типу активації знаходяться в межах верхньої половини зони норми [3]. Зниження рівня еозинофілів вказує на підвищення секреції глюкокортикоїдів, що також свідчить про адаптаційні зрушення [1].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бесчасний С.П. Стресорний вплив вродженої сенсоневральної туговухості на імунну систему дітей 7–11 років / Фізіологічний журнал. – 2013. – № 1. (59). – С. 111-116.
2. Гасюк О.М. Взаємозв'язок психофізіологічних функцій з показниками серцево-судинної та респіраторної систем у дітей молодшого шкільного віку із слуховою депривацією: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. біол. наук: спец. 03.00.13 "Фізіологія людини і тварин" / Гасюк Олена Миколаївна -К., 2004. – 20 с.
3. Гаркави Л.Х. Адаптационные реакции и резистентность организма / Л.Х. Гаркави, Е.Б. Квакина, М.А. Уколова .- Ростов н/Д, 1990. – 224 с.

Рекомендує до друку науковий керівник старший викладач С.П. Бесчасний

УДК [911.3:30+33]:796.5(477)

Кострова О. В.

ПРИРОДНО-ГЕОГРАФІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

У статті розглядаються природно-географічні умови розвитку спортивного туризму в Україні.

Ключові слова: туризм, спортивний туризм, рекреація.

The article deals with the Natural and geographical conditions of development of sports tourism in Ukraine.

Key words: tourism, sports tourism, recreation.

У сучасному світі відпочинок, рекреація, туризм, оздоровлення є найвищою соціальною цінністю. Тому за останні кілька десятків років у світі поступово зростає